

Mateřská škola U Bertíka Liberec, příspěvková organizace
Purkyňova 458/19, Liberec, 460 01

Školní vzdělávací program S Bertíkem za poznáním sebe i světa

Mateřská škola U Bertíka Liberec, příspěvková organizace, Purkyňova 458/19, Liberec, 460 01

PREAMBULE

ŠVP “S Bertíkem za poznáním sebe i světa” vychází z nové strategie vzdělávání RVP PV, která zdůrazňuje klíčové kompetence, jejich provázanost se vzdělávacím obsahem a uplatnění získaných vědomostí a dovedností v praktickém životě. RVP PV je formulován tak, aby definoval kvalitu předškolního vzdělávání z hlediska cílů vzdělávání, podmínek, obsahu i výsledků, které má přinášet a zaměřovat se na vytváření základů klíčových kompetencí dosažitelných v etapě předškolního vzdělávání.

OBSAH

Obsah.....	3
1 Identifikace školy.....	5
2 Charakteristika školy.....	7
2.1. Lokalita.....	7
2.2 Charakteristika a specifika budov.....	7
2.3. Nejvyšší povolený počet dětí v mateřské škole.....	8
2.4. Specifika jednotlivých tříd.....	8
3 Pedagogický tým školy.....	9
3.1. Obecný popis týmu školy.....	9
3.2. Profesionální rozvoj pedagogických zaměstnanců.....	9
4 Podmínky vzdělávání.....	10
4.1. Psychosociální podmínky.....	10
4.2. Spolupráce se zákonnými zástupci.....	11
4.3. Organizace.....	13
4.4. Životaspráva.....	15
4.5. Věcné podmínky.....	15
5 Charakteristika vzdělávacího programu.....	17
5.1. Vize a cíle vzdělávacího programu	17
5.1.1.Cíle vzdělávacího programu.....	17
5.1.2. Profilace školy.....	18
5.2. Vzdělávací strategie.....	19
5.2.1. Struktura dne.....	19
5.2.2. Spontánní hra.....	20
5.2.2.1. Spontánní hra v klíčových kompetencích a gramotnostech.....	20
5.2.3. Svačina.....	22
5.2.3.1. Svačina v kompetencích a gramotnostech.....	22
5.2.4. Ranní kruh.....	24
5.2.4.1. Ranní kruh v kompetencích a gramotnostech.....	24
5.2.5. Vzdělávací nabídka.....	26
5.2.5.1. VZ v kompetencích a gramotnostech.....	27
5.2.6. Pobyty venku.....	29
5.2.6.1. Pobyty venku v kompetencích a gramotnostech.....	30

5.2.7. Reflexe.....	32
5.2.7.1. Reflexe v kompetencích a gramotnostech.....	32
5.2.8. Oběd.....	34
5.2.8.1. Oběd v kompetencích a gramotnostech.....	35
5.2.9. Odpočinek a klidové činnosti.....	36
5.2.9.1. Odpočinek a KČ v kompetencích a gramotnostech.....	36
5.2.10. Svačina, odpolední vzdělávací nabídka a spontánní hra.....	38
5.3. Pedagogické diagnostikování.....	38
5.3.1. Pozorování.....	39
5.3.2. Záznam.....	39
5.3.3. Vyhodnocení.....	39
5.4. Způsob zajištění individualizace vzdělávání na základě potřeb, možností a zájmu dětí.....	40
5.4.1. Podmínky předškolního vzdělávání podporujícího individualizaci.....	40
6 Vzdělávací obsah.....	43
6.1. Integrované bloky.....	43
6.1.1. Bertík a já.....	43
6.1.2. Bertík, já a ten druhý.....	45
6.1.3. Bertík, já a svět.....	47
6.2. Další projekty a nadstandardní aktivity.....	48
7 Evaluace.....	48
8 Použité zdroje.....	51

Mateřská škola U Bertíka Liberec, příspěvková organizace, Purkyňova 458/19, Liberec, 460 01

1 Identifikace školy

“S Bertíkem za poznáním sebe i světa”

„V období od 3–6 let, tedy v době, kdy dítě navštěvuje MŠ, se utváří základ pro vše, co začíná na sou: tedy soucit, sounáležitost, soudržnost, soucítění ..., to tedy vnáší nový pohled na poslání MŠ. Kdysi byla výchova v těchto zařízeních chápána jako příprava na školu. Dnes zde děti připravujeme na život.“ (Zdeněk Matějček)

Toto motto vystihuje základ školního vzdělávacího programu, který tvoří především sebepoznání a ukotvení sebe sama ve společnosti. ŠVP tedy není přípravou do lavic, ale přípravou na cestu životem s otevřeným srdcem.

Mateřská škola U Bertíka Liberec, příspěvková organizace, Purkyňova 458/19, Liberec, 460 01

Název ŠVP	S Bertíkem za poznáním sebe i světa
Název školy	Mateřská škola U Bertíka Liberec, Purkyňova 458/19 příspěvková organizace
Sídlo	Purkyňova 458/19 Liberec 460 01
IČO	72742747
IZO	
Kontakty	tel: 485105673, mobil: 702579778, Email: reditelka@msbertik.cz
Ředitelka právního subjektu	Markéta Exnerová Požická
Kapacita MŠ	100
Provozní doba	6:30 - 17:00
Zřizovatel	Statutární město Liberec Nám. Dr. Edvarda Beneše 1, Liberec 1 460 59 IČO: 00262978 Tel: 485 243 111
ŠVP vytvořen	Kolektivem pedagogů mateřské školy
Platnost	Od 1.9.2026 (/činnost je plánována na období, po které bude funkční s pravidelnou aktualizací na základě evaluačních činností)
Podpis ředitelky a razítko školy	

Mateřská škola U Bertíka Liberec, příspěvková organizace, Purkyňova 458/19, Liberec, 460 01

2 Charakteristika školy

2.1. Lokalita školy

Mateřská škola se nachází v klidné “zelené” části Liberce nedaleko Lidových Sadů, částečně v lokalitě Staré město a částečně v Ruprechticích. Je tedy obklopena přírodou a urbanisticky zajímavou architekturou.

V bezprostřední blízkosti se nachází Základní škola Liberec Lesní, se kterou úzce spolupracujeme, Botanická a Zoologická zahrada.

2.2 Charakteristika a specifika budov

Je umístěna ve dvou vilových budovách v klidné čtvrti s vlastní zahradou. V každé budově jsou vybudovány dvě třídy s kapacitou až 25 dětí. Obě vilové budovy jsou velmi členité, což dětem umožňuje najít soukromí pro své hry. Charakter budov vyvolává pocit domova a pedagogové svým působením tento dojem ještě umocňují. Na obou budovách se nachází vlastní kuchyně, provozní místnosti (prádelna, úklidové prostory) a kabinety. Na budově v Purkyňově ulici najdeme pak ředitelnu a kancelář vedoucí provozní jednotky.

Zahrady obou budov jsou koncipovány tak, aby podporovaly rozvoj dětí. Obě zahrady jsou vybavené herními prvky, které byly ve školním roce 2022/2023 obnoveny, a tak obě zahrady skýtají dětem množství podnětů pro rozvoj hrubé motoriky. Složení herních prvků se na zahradách liší. (Údolní: 3,5m vysoká pyramida a kolem ní dráha se speciálním povrchem, určená jak pro jízdu na odrážedlech - jsou zde dva jízdní pruhy i přechody pro chodce, tak k běžeckým aktivitám. Dále jsou zde dvě herní věže s rozdílnou výškou a přístupem, každá z nich má skluzavku. Součástí zahrady je i pískoviště a ohniště, které využíváme především na akcích s rodiči. Od roku 2025 je zde i jurta, která je využívána ke klidovým či řízeným činnostem a v případě nepříznivého počasí.

Purkyňova: na této zahradě naleznete jednu větší herní věž, která má jak průlezový tunel, tak přechodovou síť a klouzačku, dále pak dvojhoupáčku, pružinová houpadla a velký domeček sloužící jako ekokuchyně. Je vybaven různými odpadovými materiály, které děti podněcují ke kreativní hře. Součástí i této zahrady je pískoviště.)

Děti tak mohou přecházet z jedné zahrady na druhou a využívat jejich rozdílnost pro svůj rozvoj i pestřejší zábavu.

Mateřská škola U Bertíka Liberec, příspěvková organizace, Purkyňova 458/19, Liberec, 460 01

Děti mohou přecházet z jedné zahrady na druhou a využívat jejich rozdílnost pro svůj rozvoj i pestřejší zábavu.

Strategickým záměrem je, abychom i na zahradě v Purkyňově ulici vybudovali venkovní učebnu. Tentokrát v podobě Teepee a prohloubili a rozšířili možnosti vzdělávání v jiném prostoru.

V neposlední řadě je ještě třeba zmínit, že na obou budovách jsou knihobudky, kde si děti s rodiči mohou knížky půjčovat nebo měnit dle nastavených pravidel.

2.3. Nejvyšší povolený počet dětí v mateřské škole

Nejvyšší možný počet dětí v mateřské škole při schválených výjimkách od zřizovatele je 100 dětí, tedy 25 dětí na jednu třídu. Standardně se u nás vzdělává 96 dětí, tedy 24 dětí na třídu.

2.4. Specifika jednotlivých tříd

Mateřská škola provozuje čtyři třídy, po dvou třídách na dvou budovách. označení tříd souvisí s názvem mateřské školy.

Třídy nacházející se na budově v Purkyňově ulici:

Zelený Bertík (třída v přízemí)

Modrý Bertík (třída v 1.patře)

Třídy nacházející se na budově v Údolní ulici:

Žlutý Bertík (třída v přízemí)

Oranžový Bertík (třída v 1. patře)

Organizace tříd je realizována tak, aby dětem poskytovala prostor pro vlastní hru, společné aktivity, umožňovala dostatečný prostor k pohybu, možnost kreativního vyžití a byl zajištěn bezpečný přístup k hračkám.

Každá třída je vybavena hračkami a didaktickými pomůckami vhodnými pro věkovou skupinu 3-6 let. Hračky i pomůcky jsou až na výjimky dětem dostupné bez potřeby pomoci či zásahu dospělého. Najdete zde různorodé stavebnice pro rozvoj jemné motoriky, auta a dráhy různých velikostí, domečky pro panenky, kuchyňky či dílny. V každé třídě je svítící rondon pro smyslohraní, tělocvičné náčiní a nářadí dle prostorových možností jednotlivých tříd, výtvarný ateliér či koutek.

Třídy jsou rozdělené na část, kde se nachází stoly a židle (zde děti nejen svačí, ale věnují se hrám a vzdělávání, které si vyžadují využití tohoto nábytku - kresba, navlékání či zažehlování korálků, apod.) a na část, kde se nachází koberec (děti ji využívají k prostorovým hrám, pohybovým aktivitám, komunitním kruhům, apod.) Ve všech třídách je klavír a další hudební či rytmické nástroje, tablety, které využívají nejen učitelky, ale i děti (pouze ke vzdělávacím činnostem), pomůcky a hry pro rozvoj logopedických a komunikačních dovedností, knihy a další materiály a pomůcky pro celkový rozvoj dětí a k naplňování ŠVP. Veškeré prostory jsou učitelkami v průběhu roku upravovány tak, aby vyhovovaly jednotlivým třídám, jejich specifickým a potřebám (mění a doplňují hračky, vytváří koutky s různým zaměřením, apod.). Ve třech třídách se odpočívá na matracích (dětí je mají označené značkou, včetně lůžkovin, které jsou oddělené ve speciálních boxech či pytlících). Pouze jedna třída (Zelený Bertík) má vlastní lehárnu, a to proto, že vlastní třída je podstatně menší než ostatní. I tato lehárna je však vybavena pro klidové činnosti různými hrami, stolečkem na kreslení či knihami k prohlížení.

3. Pedagogický tým školy

3.1. Obecný popis složení týmu školy

Pracovní kolektiv mateřské školy je složen z 15 zaměstnanců, z toho je 10 pedagogických zaměstnanců - ředitelka školy, zástupkyně ředitelky, 7 učitelek a 1 asistent pedagoga a 5 provozních zaměstnanců - 1 vedoucí provozní jednotky, 2x kuchařka a 2x školnice/uklízečka.

Všichni pedagogové jsou plně kvalifikovaní a splňují podmínky stanovené zákonem č.563/2004 Sb. pro pedagogické zaměstnance.

Ředitelka školy podporuje všechny zaměstnance v dalším vzdělávání dle kritérií stanovených vnitřním předpisem o DVPP a sleduje další růst jejich profesních kompetencí.

Všichni zaměstnanci jednají v souladu s Etickým kodexem školy, v souladu se společenskými a profesními hodnotami a v souladu s veškerými předpisy a vyhláškami týkajícími se předškolního vzdělávání.

3.2. Profesní rozvoj pedagogických zaměstnanců

Snahou vedení školy je tým, ve kterém vládou partnerské vztahy a kde je na prvním místě vzájemný respekt vedoucí k pohodovému klimatu v celé škole. Proto je

napříč celým kolektivem podporován osobnostní růst jednotlivých zaměstnanců respektující jejich potřeby v profesní oblasti, dynamiku osobního rozvoje, invenci i další individuální potřeby jednotlivců.

Proto DVPP vychází z těchto kritérií:

- další vzdělávání pedagogů vychází z celkové analýzy vzdělávacího procesu
- rovnost příležitostí bez diskriminace - každý z pedagogů má stejnou příležitost k dalšímu vzdělávání, přičemž při konečném výběru druhu a formy se zohledňují potřeby školy
- potřebami školy jsou míněny především takové druhy a formy vzdělávání, které podporují kompetence vedoucí k lepšímu naplňování školního vzdělávacího programu
- při konkrétním výběru druhu a formy vzdělávání se přistupuje s ohledem na ekonomické možnosti školy
- studijní zájmy - při dodržení předchozích podmínek jsou vždy zohledňovány studijní zájmy pedagogů

Na konci roku se vyhodnotí naplnění plánu DVPP pro daný rok a z této reflexe se pak vychází při plánování DVPP pro rok nadcházející.

4. Podmínky vzdělávání

4.1. Psychosociální podmínky

V mateřské škole U Bertíka všichni zaměstnanci přistupují k dětem s respektem k jejich individuálním potřebám, možnostem, talentům, dovednostem a předpokladům. Společně vytváříme prostředí, ve kterém se děti cítí bezpečně, prostředí, které je podporující, a ve kterém děti mohou pocítit svobodu a snít jdoucí odpovědnost.

- Dáváme dětem možnost podílet se na pravidlech vzájemného soužití
- Děti se podílejí na programu školy - plánují společně s učitelkami, dle svých momentálních zájmů koordinují vzdělávací témata
- pro pocit bezpečí a předvídatelnosti jsou ve školce vytvořeny rituály, na výběru některých z nich se opět děti podílejí
- Pracujeme v ustálené struktuře, která je dána naším školním vzdělávacím programem
- Poskytujeme dětem možnost volby - děti si vybírají ze vzdělávací nabídky dle svých zájmů a potřeb a tím mají větší možnost zažít úspěch a zároveň si mohou zvolit, zda se budou účastnit společných aktivit

Mateřská škola U Bertíka Liberec, příspěvková organizace, Purkyňova 458/19, Liberec, 460 01

- Poskytujeme dětem soukromí - každá třída má koutek, prostor, který mohou děti využít, pokud potřebují soukromí
- Pro děti máme adaptační program, jehož součástí je možnost navštěvovat školu na pár hodin i s rodiči v posledním srpnovém týdnu. Děti i rodiče si mohou školu projít, seznámit se s učitelkami, vyptat se na vše, co je zajímavé a získat důvěru v pedagogický i provozní personál. Další adaptační období řešíme vždy individuálně po dohodě se zákonnými zástupci.

4.2. Spolupráce se zákonnými zástupci

Spolupráci s rodinou považujeme za základní stavební kámen veškerého vzdělávání a výchovy v naší mateřské škole. Jsme si plně vědomi toho, že nám zákonní zástupci své děti svěřují do péče na omezený čas, a proto plně respektujeme odlišnosti a různorodost těchto rodin. Proto jednáme vždy diskrétně, ohleduplně a nezasahujeme do soukromých záležitostí rodin.

Zároveň si uvědomujeme, jak důležité je komunikovat a vzájemně se informovat o potřebách dětí. O vzdělávání, jednotlivých aktivitách i akcích informujeme zákonné zástupce přes komunikační aplikaci Twigsee, kam dáváme příspěvky nejen o tom, co děti čeká a co k tomu potřebují, ale i o tom, co již proběhlo, jakou formou a co se děti měly možnost naučit, prožít a kam se posunout. Obecné informace o aktivitách či dalším dění v mateřské škole mohou zákonní zástupci získat na webových stránkách školy.

O individuálních pokrocích a potřebách dětí se mohou zákonní zástupci dozvědět z portfolií, ke kterým mají přístup kdykoliv po předešlé domluvě, výtvarné práce jsou součástí výstav v šatnách dětí (v naší mateřské škole preferujeme samostatnou práci dětí, dáváme prostor kreativním přístupům, a proto nejsou nástěnky příležitostí k hodnocení, ale příležitostí pro rozhovory o dílu dítěte.)

Dále preferujeme ústní předání jakýchkoliv informací týkajících se dětí. Sjednáváme si se zákonnými zástupci individuální schůzky a snažíme se poskytnout takové termíny a časy, aby došlo k oboustranné spokojenosti.

Celkově se snažíme vytvořit prostředí vzájemné důvěry a sounáležitosti. Slouží nám k tomu nejen třídní schůzky, které se konají dvakrát do roka (jednou pro celou školu a jednou při individuálním setkání s jednotlivými zákonnými zástupci), ale především společné akce (rodičovské soboty - škola připraví program na několik hodin v sobotu a rodiče se účastní dle svých preferencí, Slavnost portfolia - nově přichází děti si společně s rodiči vytváří desky pro své portfolio a děti, které ho již mají si ho s rodiči prochází a plní jednoduché úkoly, které se jim pak do portfolia vkládají,

Mateřská škola U Bertíka Liberec, příspěvková organizace, Purkyňova 458/19, Liberec, 460 01

adventní koncert v kostelíku U Obrázku, Den rodiny, festival dětského sborového zpěvu Kytička písniček, rozloučení s předškoláky, závěrečné akademie celé školy v Naivním divadle).

Dále pak zveme rodiče na přednášky a workshopy, sdílíme čtenářský deník - zákonní zástupci získávají tipy na nové knížky související s programem školy, píšeme články o dění v mateřské škole na našem webu a sdílíme s rodiči fotografie z akcí. (Buď přes aplikaci Twigsee - pokud jde o pár fotek nebo na webu školy v zaheslované složce jen pro zákonné zástupce dětí.)

Mateřská škola U Bertíka se snaží být otevřenou mateřskou školou. Spolupráci s rodinou zahajujeme hned v počátku tím, že dáváme rodinám možnost při výběru budovy i třídy a jejich preferencím se snažíme vyhovět. V naší škole máme heterogenní třídy, takže si zákonní zástupci mohou i vybrat, zda chtějí, aby sourozenci navštěvovali stejnou třídu či nikoliv. Dále si zákonní zástupci volí způsob a délku adaptace svých dětí. Mohou se svými dětmi v mateřské škole zůstat po dobu, kterou jejich děti potřebují, ale zároveň mohou mateřskou školu kdykoliv po předešlé dohodě navštívit a být součástí vzdělávacího programu. Vítaným zpestřením je i situace, kdy se zákonní zástupci podílejí na vzdělávacím programu školy.

Se zákonnými zástupci se snažíme utvořit opravdu úzkou spolupráci a k tomu nám pomáhá i napojení na další instituce. Nejvýraznější je asi spolupráce se Základní školou Lesní, kam nejen že chodíme s dětmi cvičit, děti se svými bývalými "spolužáky" setkávají na dalších společných akcích (čtení prvňáčků, zábavná vystoupení, společné vzdělávací akce), ale učitelé z dané školy chodí k nám do školky a předávají zákonným zástupcům informace důležité pro výběr základní školy pro jejich děti, informace o tom, jak pomoci předškolákovi, aby se zdárně připravil na přechod z mateřské školy do školy základní, ale i konzultují své zkušenosti s řešením šikany a dalších témat, která rodiče zajímají.

Dále se snažíme o propojení krajské vědecké knihovny, zákonných zástupců a dětí. Otevíráme školu pro akce KVK a umožňujeme zákonným zástupcům, aby poznali tuto instituci i jinak.

Automatickou samozřejmostí je spolupráce s PPP a SPC při individuálních potřebách dětí.

Žádné informace získané o rodině nejsou zveřejňovány, slouží pouze pro potřeby školy a vzdělávacího procesu.

Mateřská škola U Bertíka Liberec, příspěvková organizace, Purkyňova 458/19, Liberec, 460 01

4.3. Organizace

Mateřská škola U Bertíka je zpravidla určena dětem ve věku 3-6 let. Od počátku školního roku, který následuje po dni, kdy dítě dosáhne pátého roku věku, do zahájení povinné školní docházky dítěte, je předškolní vzdělávání povinné, není-li dále stanoveno jinak.

Kritéria přijímání dětí do MŠ:

Mateřská škola přijímá ke vzdělávání děti ve věku 3-6 let s trvalým pobytem na území města Liberce. V první řadě jsou přijímány děti k povinné školní docházce, následně pak podle věku.

Každý rok stanovuje rada Statutárního města Liberce jednotný termín „zápisu“ – „Přijímání žádostí k předškolnímu vzdělávání“ dětí do mateřských škol v Liberci pro následující školní rok.

Povinné předškolní vzdělávání:

Zákonný zástupce dítěte je povinen přihlásit dítě k zápisu k předškolnímu vzdělávání v kalendářním roce, ve kterém začíná povinnost předškolního vzdělávání dítěte (platné od 01. 01. 2017).

Ředitelka školy stanovila rozsah povinného předškolního vzdělávání v čase 8:30-12:30. Povinnost předškolního vzdělávání není dána ve dnech, které připadají na období školních prázdnin. Zůstává ale právo dítěte vzdělávat se v mateřské škole po celou dobu provozu, v němž je vzděláváno.

Zákonní zástupci mají povinnost zajistit, aby dítě, které plní povinné předškolní vzdělávání, docházelo řádně do školy. Zanedbává-li péči o povinné předškolní vzdělávání, dopustí se tím přestupku podle § 182a školského zákona.

Individuální vzdělávání dítěte:

Zákonný zástupce dítěte, které bude plnit povinnost předškolního vzdělávání dítěte, je povinen oznámit tuto skutečnost ředitelce spádové školy. Oznámení je povinen učinit nejpozději 3 měsíce před počátkem školního roku, kterým začíná povinnost předškolního vzdělávání dítěte. Ředitelka školy předá zákonnému zástupci dítěte přehled oblastí, v nichž má být dítě vzděláváno a zároveň dohodne se zákonným zástupcem dítěte způsob ověření (přezkoušení), termíny ověření, včetně náhradních termínů. Zákonný zástupce dítěte je povinen zajistit účast dítěte u ověření.

Mateřská škola U Bertíka Liberec, příspěvková organizace, Purkyňova 458/19, Liberec, 460 01

Ředitelka mateřské školy ukončí individuální vzdělávání dítěte, pokud zákonný zástupce dítěte nezajistil účast dítěte u ověření, a to ani v náhradním termínu. Výdaje spojené s individuálním vzděláváním dítěte hradí zákonný zástupce dítěte, s výjimkou speciálních kompenzačních pomůcek a výdajů na činnost mateřské školy, do níž bylo dítě přijato k předškolnímu vzdělávání.

Vnitřní uspořádání organizace:

Provozní doba mateřské školy je 6:30-17:00. V mateřské škole jsou čtyři třídy s maximálním počtem 25 dětí, rozdělené po dvou třídách na dvou budovách. Třídy jsou pojmenovány podle barev a spojené s maskotem školy:

Purkyňova ulice:

Zelený Bertík - třída v přízemí

Modrý Bertík - třída v 1. patře

Údolní ulice:

Žlutý Bertík - třída v přízemí

Oranžový Bertík - třída v 1.patře

Provoz školy je zahájen v 6:30. Od zahájení provozu do 8:00 se děti scházejí v jedné třídě (Zelený Bertík, Žlutý Bertík). Poté se rozcházejí do svých tříd. V odpoledních hodinách děti odcházejí domů mezi 14:45 až 17:00 tak, že do 15:30 jsou na svých třídách a poté se sloučí do jedné ze tříd dle rozpisu.

Zákonní zástupci omlouvají své děti ze vzdělávání do 8:00 přes aplikaci Twigsee, pozdější omluva je pro děti s povinným předškolním vzděláváním brána jako pozdní. Stravu omlouvají zákonní zástupci přes aplikaci [Strava.cz](https://strava.cz).

Mateřská škola má svůj řád chodu určitých aktivit, které se každodenně opakují. Tento řád však již ve svém nastavení počítá s určitou variabilitou. Do určité míry se tedy přizpůsobuje plánovaným aktivitám i momentálním potřebám jednotlivých tříd. I přes svou flexibilitu je stále řádem, ve kterém lze najít určitý pravidelný rytmus.

Rozpis pracovní doby učitelů je koncipován tak, aby odpovídal nárokům vyplývajícím

ze školního vzdělávacího programu. Umožňuje tak individualizaci vzdělávacích aktivit, práci ve skupinách, zajištění bezpečnosti při pobytu venku, který tak může být prodloužený i týmovou spoluprací na třídách.

4.4. Životospráva

Zdravý životní styl je součástí každodenních činností v mateřské škole. Pohodové prostředí, zdravé a smysluplné učení, otevřená komunikace, to vše přispívá k celkové pohodě a zdraví. Pro klidnější a bezpečnější pocit dětí i zaměstnanců přispívá pravidelný denní řád, který ovšem ctí přirozený rytmus dne v mateřské škole a je zároveň dostatečně flexibilní, aby se dokázal přizpůsobit momentálním potřebám dětí. Tento řád vychází ze Školního řádu a z dalších dílčích provozních řádů školy.

Ke zdravým podmínkám patří i kvalitní stravování, které podporuje v dětech chuť jíst zdravé potraviny a motivuje je k pravidelnému stravování. K tomu přispívají i postupné svačiny (děti mají časové rozmezí pro svačinu a sami si vybírají, kdy na ni půjdou) a také to, že si děti chystají svačiny částečně sami (volí si velikost svačiny, mažou si pomazánky, vybírají si množství a druh ovoce a zeleniny z nabídky). Při obědě si volí velikost porce, komunikují s paní kuchařkou o tom, co chtějí na talíř, apod.

4.5. Věcné podmínky

Všechny základní podmínky, které je třeba při předškolním vzdělávání dětí dodržovat, jsou legislativně vymezeny příslušnými právními normami (zákony, vyhláškami, prováděcími právními předpisy).

Materiální a technické podmínky v naší mateřské škole jsou řešeny ve dvou rovinách

1. Na úrovni ekonomických a provozních možností mateřské školy, tzn., že konkrétní požadavky zaměstnanci řeší pravidelně s ředitelkou školy na základě krátkodobých a střednědobých plánů (zajištění a obnova dětského nábytku podle antropometrických požadavků, tělocvičného náradí a náčiní, vybavení pro odpočinek dětí – lehátka, ložní prádlo, relaxační koutky, pomůcky, hračky, materiály a doplňky, jejich umístění, přístupnost, uložení, estetický, nezávadný a bezpečný vzhled,

Mateřská škola U Bertíka Liberec, příspěvková organizace, Purkyňova 458/19, Liberec, 460 01

vybavenost zahrady, efektivní využívání pedagogy i dětmi, zajištění čistoty a bezpečnosti).

2. Na úrovni spolupráce ředitelky školy se zřizovatelem, kdy jsou případné nedostatky průběžně a plánovaně odstraňovány, tzn. na základě „Plánu oprav na příslušný školní rok“, rekonstrukcí a investičních akcích (vyhovující prostorové podmínky a uspořádání pro skupinové i individuální činnosti dětí ve třídách, hernách, přilehlých prostorách, na zahradě, jejich vybavenost a bezpečnost, sociální vybavenost, nezávadnost podlahových materiálů, omítek a jiných stavebních materiálů, zdravotně nezávadné hygienické zařízení, prostorové uspořádání, bezbariérový přístup do budovy, hlučnosti, teploty a vlhkosti vzduchu, eliminace alergizujících či jedovatých rostlin v areálu školy (bříza, údržba trávníků a sekání travin na zahradě).

Strategický záměr: ředitelka školy operativně a bez zbytečných časových průtahů zajišťuje na obou úrovních splnění věcných podmínek pro kvalitní poskytování předškolního vzdělávání.

Mateřská škola U Bertíka Liberec, příspěvková organizace, Purkyňova 458/19, Liberec, 460 01

5. Charakteristika vzdělávacího programu

5.1. Vize a cíle vzdělávacího programu “S Bertíkem za poznáním sebe i světa”

„V období od 3–6 let, tedy v době, kdy dítě navštěvuje MŠ, se utváří základ pro vše, co začíná na sou: tedy soucit, sounáležitost, soudržnost, soucítění ..., to tedy vnáší nový pohled na poslání MŠ. Kdysi byla výchova v těchto zařízeních chápána jako příprava na školu. Dnes zde děti připravujeme na život.“ (Zdeněk Matějček)

“Kdo se dívá ven, sní, kdo se dívá dovnitř, probouzí se.”

(Carl Gustav Jung)

Toto jsou motta, která přibližují nejdůležitější body našeho vzdělávacího programu. Tedy sebepoznání, které je klíčem ke všem dalším životním kompetencím.

5.1.1. Cíle vzdělávacího programu

Hlavními cílem vzdělávání v naší mateřské škole je vytvořit takové prostředí, které je respektující ke všem účastníkům vzdělávání, tedy k dětem, zaměstnancům i zákonným zástupcům, bez rozdílů. Vytvořit prostředí, jehož rozmanitost napomáhá rozvoji všech jedinců dle jejich možností, schopností, talentů a zájmů.

Děje se tak pomocí:

1. Aktivní zapojení

Každý účastník vzdělávání má možnost aktivně se zapojit do všech činností a podílet se na utváření rozmanitého prostředí, pohodové atmosféry a řešení problémů.

2. Prožitkové učení

U dětí se snažíme o maximální prožitek všemi smysly u každé vzdělávací aktivity, aby výsledek učení odpovídal maximálním možnostem jednotlivců.

Mateřská škola U Bertíka Liberec, příspěvková organizace, Purkyňova 458/19, Liberec, 460 01

3. Chyba je součást učení

Chyba je prostředek ke zlepšení. V dětech, ale i v ostatních účastnících vzdělávání podporujeme myšlenku, že chyba je normální součástí rozvoje.

4. Rozmanitost

Vytváříme pestré příležitosti k učení a výchově, k sebepoznání a seberozvoji a to jak úpravou prostředí, tak variabilitou aktivit. (učení venku, výlety, projektové dny, experimenty, kooperativní učení, situační učení, apod.)

5. Formativní přístup

Formativní přístup je způsob, který umožňuje aktivní zapojení dětí při plánování, organizaci i reflexi všech aktivit. Pracuje s chybou jako s příležitostí a umožňuje dětem růst vlastním tempem.

6. Učení v souvislostech

Společné plánování aktivit vede k přirozenému propojování vzdělávání s aktuálním životem dětí. Učitelky dbají na to, aby všechny aktivity spolu souvisely, vzájemně se propojovaly a zároveň, aby ctily přirozený běh života.

7. Komunita

Všichni jsme účastníky výchovy a vzdělávání - zákonní zástupci, děti, zaměstnanci - proto máme všichni stejná práva i odpovědnost. Jako škola tedy vytváříme prostor pro pocit sounáležitosti každého účastníka vzdělávacího procesu. (společné akce, kterých se účastní zákonní zástupci, pedagogové i provozní zaměstnanci, Spolek rodičů, který se podílí na organizaci vzdělávacích aktivit pro děti).

5.1.2. Profilace školy

V blízkosti školy se nachází zalesněné Lidové Sady jejíž lesy se táhnou až do Jizerských hor. Toto nádherné prostředí přímo vybízí k častému a dlouhému pobytu venku.

Školní vzdělávací program je tedy ovlivněn těmito podmínkami. Klid a spjatost s přírodou vyvolávající pozitivní pocity jsou výchozím bodem pro náš školní vzdělávací program, který je zaměřený na podporu zdraví a mezilidských vztahů. Tedy na sounáležitost, soucit, soucítění, soudržnost a hledání jak zdraví tělesné i duševní může tyto hodnoty ovlivnit a to vše musí vycházet z poznání sebe sama.

Zaměřujeme se na spolupráci a tím rozvíjející se pozitivní vztahy mezi dětmi, ale i dospělými. Rozvíjíme tedy respekt k přirozeným potřebám jednotlivce a podporujeme děti v takových činnostech, kde dochází k uvědomění si sebe sama a vedou k reflexi vůči druhým a následně pak i vůči světu.

Mateřská škola U Bertíka Liberec, příspěvková organizace, Purkyňova 458/19, Liberec, 460 01

Většina vzdělávacích nabídek je koncipována tak, aby děti mohly projevit vlastní aktivitu jak ve výběru činnosti, tak v její realizaci. .

Věkově smíšené třídy umožňují dětem bohatou sociální interakci. Děti se od sebe učí navzájem, mají možnost porozumět různým věkovým ale i povahovým specifikům, být pro sebe příkladem. Zároveň je to učí za žádných okolností nepodceňovat své kamarády, protože se mnohdy ukazuje, že věk či zkušenost ještě neznamená, že budu automaticky v dané činnosti úspěšnější a je tedy potřeba brát všechny kolem sebe jako rovnocenné partnery. Touto filozofií a činnostmi, při kterých děti získávají poznatky o sobě a druhých, o světě kolem nás, o společenských normách a pravidlech, která nejsou samoúčelná, se snažíme předejít nevhodným formám chování, jako je šikana a nerespektování potřeb a práv druhých vůbec.

5.2. Vzdělávací strategie

V naší mateřské škole volíme takové vzdělávací strategie, které v maximální možné míře podporují sebepoznání dětí, rozvoj samostatnosti jak v sebeobsluze, tak v komunikaci a myšlení a touhu po učení. Mezi hlavní činnosti patří hra, ať už spontánní či nepřímo řízená a vzdělávací nabídka. U všech činností dbáme na rozvoj klíčových kompetencí a základních gramotností.

5.2.1. Struktura dne

- Spontánní hra
- Svačina
- Ranní kruh
- Vzdělávací nabídka, nepřímo řízené činnosti
- Pobyť venku
- Reflexe
- Oběd
- Odpočinek
- Klidové činnosti
- svačina
- odpolední vzdělávací nabídka a spontánní hra

Mateřská škola U Bertíka Liberec, příspěvková organizace, Purkyňova 458/19, Liberec, 460 01

5.2.2. Spontánní hra

Klademe důraz na dostatečnou časovou dotaci pro vlastní hry dětí, protože si uvědomujeme, že při této činnosti se děti přirozeně učí a získávají tak velké množství poznatků. Spontánní hry vycházejí z možností třídy, ale i z připraveného prostředí (alternativní materiály k různému použití, nabídka společenských her či výtvarné činnosti).

Učitelky pak mají možnost díky pozorování provádět průběžnou diagnostiku a následně z ní vycházet při přípravě vzdělávací nabídky.

5.2.2.1. Spontánní hry v klíčových kompetencích a základních gramotnostech

- **Kompetence k učení**

Třídy jsou uspořádány tak, aby dětem děti inspirovaly k vlastním činnostem. Jsou vybaveny nejen hračkami, ale i didaktickými, tělovýchovnými, hudebními a výtvarnými pomůckami, které jsou většinou dětem volně přístupné. Děti se tak mohou seberealizovat, objevovat, spolupracovat a poznávat. Používají metodu pokusu a omylu a získané poznatky pak uplatňují v dalších činnostech a praktických situacích.

- **Kompetence komunikační**

Spontánní činnosti jsou ideálním prostředkem pro vzájemnou komunikaci, ať už mezi dětmi nebo dítětem a dospělým. Děti se domlouvají, kladou otázky a hledají na ně odpovědi, vyjadřují se různými komunikačními prostředky, prezentují svou práci či mluví o svých zájmech.

- **Kompetence osobnostní a sociální**

Spontánní činnosti jsou nedílnou součástí sebepojetí, chápání a poznávání sebe sama i druhých. Děti mají přirozenou tedy možnost poznávat nejen sebe sama, ale vrstevníky a dospělé a nacítit společenské hodnoty v přirozených situacích. Děti se při nich učí vyjadřovat své názory, naslouchat druhým, dodržovat a porozumět společenským pravidlům. Požádat o pomoc, pokud si neví rady nebo je mu ubližováno. Učí se empatickému chování, ale odmítnout jemu nepříjemné chování či komunikaci.

Mateřská škola U Bertíka Liberec, příspěvková organizace, Purkyňova 458/19, Liberec, 460 01

- ***Kompetence k občanství a udržitelnosti***

Při spontánních hrách se dítě učí přijímat zodpovědnost za své chování - výběr hry, opatrné zacházení s hračkami a pomůckami, ohleduplné chování k ostatním. Učí se uklízet hračky a pomůcky na jejich místo.

- ***Kompetence k podnikavosti a pracovní***

Hračky a pomůcky jsou ve třídě rozmístěné tak, aby děti motivovaly a utvářely příležitosti k realizaci vlastních nápadů. Děti se samy rozhodují, co k realizaci potřebují, jakou zvolí organizaci práce, apod. Pomůcky i hry samy o sobě vytváří podnětné prostředí vedoucí k různým pracovním činnostem. Přirozeně se děti učí i práci dokončit, aby získaly vytoužený výsledek.

- ***Kompetence k řešení problému***

Při spontánních hrách dochází k potřebě řešit nejeden problém či problémové situace. Děti mají k dispozici mnoho materiálů či pomůcek, které jim umožňují hledat řešení pomocí pokusu či omylu, pomocí informačních materiálů (tištěných, digitálních i autentických). Zároveň jde i o hledání řešení v mezilidských vztazích, kde si děti mohou ověřit funkčnost společně nastavených pravidel, komunikovat své potřeby a domlouvat se.

- ***Kompetence kulturní***

Všechny třídy jsou plně heterogenní, navštěvují je děti všech věkových kategorií, sociálních podmínek, náboženského vyznání či národnosti. Toto uskupení vytváří prostor pro kulturní povědomí, pro vlastní kreativní a tvořivé činnosti i vyjadřování se vlastními uměleckými prostředky.

- ***Kompetence digitální***

Při spontánních hrách mohou děti využívat hračky a pomůcky podporující algoritmické myšlení, stejně tak jako mohou používat digitální pomůcky (tablet, telefon, digitální mikroskop) k badatelským činnostem a učit se tak rozlišovat pozitivní i negativní vliv digitálních technologií na život.

- ***Čtenářská gramotnost***

Třídy jsou vybaveny knihami a časopisy, které si děti berou dle vlastních preferencí, mohou v nich vyhledávat, domýšlet si děj příběhu, vymýšlet alternativní dobrodružství či vývoj děje.

21.

Mateřská škola U Bertíka Liberec, příspěvková organizace, Purkyňova 458/19, Liberec, 460 01

Dále mají děti k dispozici razítka s písmeny či piktogramy, obrázková čtení, kreslicí pomůcky a hry rozvíjející řečové a komunikační dovednosti.

- *Matematická gramotnost*

Všechny třídy jsou vybaveny množstvím různých materiálů (učitelky je vždy dle potřeby obměňují a doplňují) a her, které děti podněcují k třídění, odhadování kvantity pomocí manipulace, umožňují dětem kombinovat, konstruovat a sestavovat. Děti mají také k dispozici různé druhy kostek a objektů, které jim napomáhají v poznávání geometrických tvarů. Děti ke svým hrám využívají i deskové hry, měřidla (metr, pravítko, váhy), plánky ke stavebnicím či hudební záznamy.

5.2.3. Svačina

Svačiny jsou prostorem pro rozvoj odpovědnosti, samostatnosti, realizace sebeobslužných činností, ale i ke komunikaci s ostatními dětmi či dospělými - přátelská konverzace u jídla.

Svačiny probíhají zpravidla postupně. Děti mají daný čas, po který je svačina k dispozici. K vizualizaci tohoto času používáme “minutky”, které mají časové výseče. Děti se tak brzy naučí tyto “minutky” sledovat a odhadnout, zda mají a kolik času na svačinu.

Děti si připravují talířky i hrnečky, nandávají si množství svačiny, mažou si dle svých preferencí množství pomazánky, vybírají si ovoce a zeleninu. Dále pak volí množství i druh pití z nabídky (většinou je k dispozici nějaký mléčný nápoj, čaj a voda).

Po svačině po sobě uklidí nádobí na připravené odkládací plochy, v případě potřeby utrou stolček či židličku.

5.2.3.1. Svačina v klíčových kompetencích a gramotnostech

- *Kompetence k učení*

Při svačině děti uplatňují předchozí zkušenosti a poznatky v praktických situacích (co dělat, když něco vyliju, jak si namazat chleba, jak uchopit konvici s pitím) a uplatňují v praxi dohodnutá pravidla.

22.

Mateřská škola U Bertíka Liberec, příspěvková organizace, Purkyňova 458/19, Liberec, 460 01

- **Kompetence komunikační**

Svačiny jsou příležitostí ke komunikaci jak s dětmi, tak s dospělými. Děti si vypráví, udržují komunikaci při jídle tak, aby dodržovaly pravidla, domlouvají s dospělými, když potřebují s něčím pomoci.

- **Kompetence osobnostní a sociální**

Svačina je důležitou součástí pro nácvik společenských pravidel, poskytuje prostor rozeznávat vhodné a nevhodné chování a je to také příležitost k navazování a upevňování mezilidských vztahů.

- **Kompetence k občanství a udržitelnosti**

Díky tomu, že si děti nabírají množství jídla, určují si sami jak si namažou chleba a jaký druh ovoce či zeleniny si vyberou, tak to samo o sobě vede k převzetí zodpovědnosti za své chování a rozhodnutí. Dodržování předem stanovených pravidel (úklid nádobí, místa, kde sedím) podporuje v dětech odpovědnost k druhým a k celému společenství školy.

- **Kompetence k podnikavosti a pracovní**

Průběh svačiny je plně v kompetenci dětí, podporuje to u nich organizační schopnosti - časové i prostorové.

- **Kompetence k řešení problému**

Děti mají možnost ochutnávat, experimentovat, zkoumat - co mi chutná a co ne, jak si namažu chleba, donesu plně nalitý hrneček s pitím až ke stolu, apod.) To sebou nese i příležitost k řešení problému.

- **Kompetence kulturní**

Při stolování děti poznávají kulturní a společenské návyky a zvyklosti.

- **Čtenářská gramotnost**

Prostředí stolování je opatřeno symboly a piktogramy (označení místa na odkládání špinavého nádobí, piktogramy pro nandávání ovoce a zeleniny, apod.) - děti se učí významu jednotlivých symbolů, orientaci v prostoru, apod.

Mateřská škola U Bertíka Liberec, příspěvková organizace, Purkyňova 458/19, Liberec, 460 01

- **Matematická gramotnost**

Svačina poskytuje prostor a možnosti rozvíjet povědomí o množství (děti si porovnávají pití v hrnečku, množství ovoce, apod.). Někdy mohou využít i počítání, pokud svačina obsahuje pokyn o konkrétním množství (vezmi si tři jahody a dvě jablka)

5.2.4. Ranní kruh

Ranní kruh je rituálem, který napomáhá pocitu bezpečí a navozuje klidnou pracovní atmosféru. Slouží k pozdravení, k předávání osobních zážitků, sdílení nálad a potřeb, ale především slouží ke zklidnění a upoutání pozornosti dětí - motivace. V ranním kruhu společně plánujeme, vysvětlujeme si a popisujeme to, co nás čeká, využíváme ho krátkým dechovým, oromotorickým či artikulačním cvičením, k drobnému protažení pomocí básniček a písniček (též k básničkám a písničkám podporujícím trénink mozkových hemisfér), apod. Jde o krátkou chvíli, kde děti komunikují, aktivně se zapojují do dění, rozvíjejí slovní zásobu, učí se postavit za svá přání a touhy.

5.2.4.1. Ranní kruh v klíčových kompetencích a gramotnostech

- **Kompetence k učení**

V ranním kruhu se děti učí společně plánovat na základě evokačních otázek, ilustračních obrázků či pohádek a příběhů. Pátrají po tom, co je v daném období láká, zajímá a co by se chtěly dozvědět. Je to příležitost k poznávání sebe, druhých i světa. Děti se učí soustředit a udržet pozornost a zároveň se učí kritickému myšlení.

- **Kompetence komunikační**

V ranním kruhu děti kladou otázky, snaží se formulovat odpovědi, vyjadřují svá přání a myšlenky. Učí se respektovat dohodnutá pravidla komunikace ve větší společnosti lidí, učí se i respektovat, že se někdo vyjadřovat nechce.

- **Kompetence osobnostní a sociální**

Ranní kruh je příležitostí se navzájem poznávat - děti sdílí své zážitky, formulují své preference pro výběr aktivit, apod. Děti tak poznávají sebe i druhé. Slouží nám k tomu i předem dohodnutá pravidla - mluví jen jeden, nasloucháme si. Je to rituál, který má svá pravidla, stejně jako jiné rituály a tradice, se kterými se děti setkávají v běžném životě a umožňuje tak dětem se v těchto tradicích a rituálech orientovat.

24.

Mateřská škola U Bertíka Liberec, příspěvková organizace, Purkyňova 458/19, Liberec, 460 01

- ***Kompetence k občanství a udržitelnosti***

V ranním kruhu se snažíme o seznámení dětí s reálným časem - dny v týdnu, měsíc v roce. Představujeme si zde vzdělávací nabídku, na kterou děti reagují a vyjadřují tak své preference či zájmy. Učíme se hlasovat a seznamujeme se tak s demokratickými principy. Dodržování dohodnutých pravidel pak napomáhá dětem ve společenském životě.

- ***Kompetence k podnikavosti a pracovní***

Díky společnému plánování a vzájemnému respektu se děti učí aktivitě, aktivnímu zapojení do činností. Učí se činnost nejen plánovat, ale i organizovat (čím začneme, co k tomu potřebujeme). Respektujeme všechny návrhy a podporujeme děti, aby nezůstávaly jen u jednoho nápadu, ale hledaly jich více - brainstorming.

- ***Kompetence k řešení problému***

Ranní kruh je ideálním místem pro skupinové řešení problémů, je to příležitost ke spolupráci a vzájemnou podporu. Díky různým materiálům, otázkám, společným tématům a zadáním zde děti přichází na možnosti, mohou se chopit příležitostí k hledání řešení na základě zkušeností a poznatků, které získaly dříve nebo právě teď.

- ***Kompetence kulturní***

Ranní kruh je příležitostí reagovat různými způsoby - slovně, pantomimicky, výtvarně - na umělecké podněty (čtený text, divadelní ukázky, videa, obrazy, poslech hudby). Je to příležitost ke kreativnímu uchopení daných podnětů. Díky heterogennímu složení třídy - věk, národnost, rozdílné rodinné zázemí - zde vzniká prostor pro seznámení se s různým kulturním pojetím jednotlivých podnětů.

- ***Kompetence digitální***

V ranním kruhu využíváme i činnosti za použití algoritmu (děti dostávají návody, využíváme opakujících se principů), díky kterým děti získávají zkušenosti s digitálním světem. Též se zde děti pomocí různých médií seznamují s pozitivním přínosem digitálních technologií, ale i s jejich riziky. K činnostem využíváme Bee Boty, tablety, apod.

25.

Mateřská škola U Bertíka Liberec, příspěvková organizace, Purkyňova 458/19, Liberec, 460 01

- **Čtenářská gramotnost**

V ranním kruhu se velmi často pracuje se čteným textem, děti se tak učí aktivnímu naslouchání, porozumět danému textu, mají příležitost příběhy dotvářet, vyjadřovat se k chování postav, tvořit vlastní příběhy na základě hrubého zadání. Při ranním kruhu se používají též různé symboly, piktogramy a děti se mohou učit jejich významu a použití.

- **Matematická gramotnost**

V ranním kruhu se dělíme do skupin dle různých kritérií (barev, materiálů, zájmů, počtu), abychom v daných skupinách dále pracovali na vzdělávací nabídce. Volíme zde i krátká zadání, která nejsou časově náročná, tudíž se v kruhu nemusí dlouho sedět, ale která dávají drobné příležitosti k rozvoji matematických představ (je v kruhu více holek nebo kluků?, je méně holek se sukní nebo s kalhotami?, kdo si ráno čistil zuby, ať si stoupne do kruhu - jaká skupina je větší?, apod.).

5.2.5. Vzdělávací nabídka

Vzdělávací nabídkou míníme činnosti, které jsou nepřímo řízené. Děti si vybírají z připravených aktivit na základě svých zájmů či předem stanovených kritérií.

Vzdělávací nabídka se mění a přizpůsobuje plánu, který jsme společně s dětmi vytvořili a zároveň je propojovacím mostem k obecným tematickým blokům školního vzdělávacího programu.

Děti ve stanoveném čase pracují v předem daných skupinách či individuálně na zadaných úkolech, které jsou koncipovány tak, aby je děti mohly zvládnout samy nebo jen s malou dopomocí kamarádů či učitelky.

Zadání úkolů si děti buď musí pamatovat nebo využíváme "mluvící kolíčky", kam učitelku dopředu zadání namluví.

U vzdělávací nabídky je důležitý celý proces činnosti, neboť všechny jeho části jsou pro děti možností k vlastnímu rozvoji (zadání - porozumění, paměť, výběr vybírám si dle vlastního zájmu nebo podle kritérií - např: vyber si činnost, která ti udělá radost, která je pro tebe těžší, která tě naučí trpělivosti,...vlastní činnost - rozvoj různých dovedností hrubé i jemné motoriky, myšlenkových operací, apod., samostatnost - ať už úkol zvládne dítě samo nebo si samostatně řekne o pomoc a nečeká až ho někdo zachrání, spolupráce - některé činnosti jsou přímo kooperativní, jiné jsou individuální, ale děti si vždy mohou pomoci nebo poradit, apod.)

26.

Mateřská škola U Bertíka Liberec, příspěvková organizace, Purkyňova 458/19, Liberec, 460 01

5.2.5.1. Vzdělávací nabídka v kompetencích a gramotnostech

- **Kompetence k učení**

Vzdělávací nabídkou vytváříme pro děti prostředí, ve kterém mohou experimentovat, aktivně využívat strategie pokusu a omylu a zároveň zde prakticky mohou uplatňovat již dříve nabyté zkušenosti a poznatky. Přirozeně tak tyto činnosti podporují soustředění a udržení pozornosti.

- **Kompetence komunikační**

Ať už je vzdělávací nabídka koncipovaná jako individuální práce nebo skupinová, vždy je zde prostor rozvoje komunikativních dovedností - děti se mohou domlouvat, vytvářet strategie řešení při plnění aktivity a navzájem se respektovat. Zároveň mohou využívat různé informační zdroje. Vzdělávací nabídka je tvořena tak, aby dětem přiléhala k použití různých druhů komunikace - pohybem, výtvarně, hudbně, apod.

- **Kompetence osobní a sociální**

Vzdělávací nabídka je příležitostí, kde děti v předem jasně daném prostoru a pravidlech mohou navazovat nové vztahy a prohlubovat ty stávající. Někdy volíme práci skupinovou a do skupin jsou děti vybrány náhodným výběrem, jindy si tvoří skupiny sami podle vazeb, které již mají. Oba způsoby jsou přínosné. V prvním - mají možnost více poznat někoho, o kom si třeba myslely, že si s ním nemají co říct, v druhém případě se o svých kamarádech dozvídají další informace, které pro ně mohou být cenné.

Při vzdělávací nabídce se děti učí vyjádřit svůj názor, říct si o pomoc či odmítnout nepříjemné či nevhodné chování druhých.

- **Kompetence k občanství a udržitelnosti**

Společně vytvořená pravidla vzájemného soužití vedou děti k odpovědnosti za své chování a přínos pro společenství třídy. Pomocí úklidu a péče o pomůcky se děti učí udržitelnosti. Některé činnosti jsou přímo vedené tak, aby podporovaly pozitivní vztah k přírodě a vedly k myšlenkám na udržitelné chování (třídíme odpad, neplýtváme materiálem, pečujeme o pomůcky, aby dlouho vydržely, využíváme přírodních materiálů pro tvoření a hry, apod.).

27.

Mateřská škola U Bertíka Liberec, příspěvková organizace, Purkyňova 458/19, Liberec, 460 01

- **Kompetence k podnikavosti a pracovní**

Vzdělávací nabídka je příležitostí pro děti, aby realizovaly vlastní nápady, samostatně organizovaly práci, svou práci dokončily a po práci si uklidily pomůcky.

- **Kompetence k řešení problému**

Při vzdělávací nabídce děti experimentují, bádají, zkoumají, pracují s informacemi a pomocí těchto činností se snaží najít řešení různých problémů. Některé problémy mohou řešit na základě předešlých zkušeností, ale dost často mohou udělat chybu a s tou se pak učí pracovat. Postupem času ji tak začnou brát jako přirozenou součást pokroku.

- **Kompetence kulturní**

Vzdělávací nabídkou vytváříme dětem možnosti a příležitosti vyjadřovat se umělecky, kreativně a rozvíjet tvůrčí schopnosti a dovednosti. Děti mezi sebou vzájemně komunikují, spolupracují, respektují rozmanitosti – kulturní, jazykové, osobnostní aj.

- **Kompetence digitální**

Při vzdělávací nabídce mají děti možnost pracovat s digitálními technologiemi a využívat je k badatelským činnostem, které jim poskytují různá poznání. Často pracují s algoritmy a seznamují se s přínosem i riziky digitálního světa.

- **Čtenářská gramotnost**

Děti pracují s knihami, časopisy, informačními letáky i obrázky dle svého výběru, povídají si o zjištěných skutečnostech, vypráví si děj či předávají informace.

- **Matematická gramotnost**

Při vzdělávací nabídce si děti mohou vybírat dle svých preferencí či zadaných kritérií a zároveň mohou kombinovat různé materiály, postupy. Díky tomu se učí třídit, uspořádat, načítat po jedné či porovnávat a to vše v prostoru. Děje se tak většinou pomocí manipulace s předměty a zapojením více smyslů.

28.

Mateřská škola U Bertíka Liberec, příspěvková organizace, Purkyňova 458/19, Liberec, 460 01

5.2.6. Pobyť venku

Pobyť venku považujeme jako obrovskou příležitost pro nejpřirozenější rozvoj dětí. Okolí mateřské školy poskytuje opravdu pestrou nabídku možností. Obě budovy mají zahrady, které jsou vybaveny tak, aby děti podporovaly ve všestranném rozvoji. Přesto jsou každá trochu jiná. Děti navštěvují obě, dle možností a využívají je ke svému rozvoji.

Pobyť venku je pro nás velmi důležitou součástí vzdělávání. Vystavování se přírodním podmínkám, proměnlivosti počasí zvyšuje odolnost dětí vůči prochladnutí, přehřátí či jen pocitu horka či zimy. Věříme, že pobyť venku napomáhá dobré imunitě. Proto se snažíme přesouvat co nejvíce aktivit do venkovního prostředí. Vzdělávací nabídka se tak může konat venku i uvnitř, někdy přesouváme ven i svačiny, záleží na počasí, aktivitách a celkové pohodě dětí.

Při pobytu venku využíváme lesů Lidových Sadů i parků v okolí školy (Rokle, park ZOO, Dubák). I procházky v okolí skýtají mnoho studijního materiálu (bezpečnost silničního provozu, fauna a flora v zahradách, zajímavá architektura, či speciality jako jsou sluneční hodiny).

Pobyť venku také minimalizuje některé negativní vlivy, kterým se uvnitř budovy nevyhneme - zvýšená hladina hluku, omezení pohybu prostorem. Venku mají děti možnost volně se pohybovat, v rámci dodržení bezpečnostních pravidel, dát svobodu svému hlasovému projevu, rozvíjet představivost (nemají zde hračky, musí si vystačit s přírodními materiály či vlastní představivostí), atd.

5.2.6.1. Pobyť venku v kompetencích a gramotnostech

- **Kompetence k učení**

Při pobytu venku vytváříme dětem příležitosti a možnosti pro přirozený zájem pro učení a poznávání světa, který je obklopuje. Pobyť venku vytváří dětem

prostor učit se z reálných situací, a přitom uplatňovat získané poznatky (učit se pokusem a omylem, ...)

- **Kompetence komunikační**

Děti spolu užívají různé komunikační linky - slovní, mimoslovní, kresebné, apod. uplatňují je jak při svých vlastních hrách, tak při nepřímo řízených činnostech, pokud jsou prováděny venku. Představují své výsledky práce jak dospělým, tak kamarádům - domečky pro skřítky, bunkry, obrázky z přírodních materiálů, apod.

29

Mateřská škola U Bertíka Liberec, příspěvková organizace, Purkyňova 458/19, Liberec, 460 01

Mají prostor pro kladení otázek a hledají na ně odpovědi - proč je ten brouk černý, proč mají listy na podzim jinou než zelenou barvu, jak se dostanu přes ten potok, atd.

- **Kompetence osobnostní a sociální**

Při pobytu venku mají děti možnost poznávat své limity a možnosti a totéž poznávají i u svých kamarádů. Prohlubují se zde vztahy mezi dětmi a to i napříč mezi třídami, protože velmi často podnikají třídy společné výpravy do okolí školy (skautská klubovna, okolí Lesního koupaliště, Rokle, apod.). Velmi často se pohybujeme v prostoru, který není dětem tak známý, což je dalším spouštěčem učení. Děti si osvojují pravidla, učí se říct si o pomoc, učí se projevovat empatii k druhým a rozvíjejí samostatnost v péči o sebe - učí se odmítnout nevhodné chování.

- **Kompetence k občanství a udržitelnosti**

Samotný pobyt venku podporuje u dětí zájem a povědomí o přírodě, pomáhá jim vnímat přírodu v souvislostech. Učitelky různými environmentálními aktivitami podporují pozitivní vztah k živé i neživé přírodě. Zahrada je také příležitostí ke společné práci na záhoncích nebo při hrabání listí, odhazování sněhu a jiné péči o společný prostor. Děti se například domlouvají, co budou pěstovat a následně se o záhonky starají. Učí se tak převzít odpovědnosti a udržitelnosti.

- **Kompetence k podnikavosti a pracovní**

Péče o záhonky a okolí mateřské školy je příležitostí k hledání kreativních nápadů a k jejich realizaci (kolem školkového plotu byly neustále psí

exkrementy a tak děti vymyslely, že nakreslí bobky, učitelky k obrázkům napíší komentáře dle dětí, obrázky zalaminují a vyvěsí na plot školy - mělo to úspěch). Změny počasí a ročního období přináší mnoho dalších možností jak se děti mohou kreativně, ale i pracovně rozvíjet (počítají se sněhem a ježdíkováním, ale přes noc sníh roztaje - děti pak vymýšlí další aktivity). Často si pobyt venku organizují sami - plánují, kam se půjde, vybírají cestu, kudy se dostanou k cíli, navrhují hry, které si chtějí zahrát.

- **Kompetence k řešení problému**

Na pobyt venku se děti musí připravit, a tak to vše začíná již ve třídě, kdy si děti nejprve uvědomí, co vše musí udělat než půjdou do šatny. V šatně pak řeší - na základě zkušenosti - jak se obléknou. Samotné oblékání je také příležitostí k řešení problémů a i při těchto drobných nepříjemnostech musí projevit kreativitu nebo dřívější poznatky a zkušenosti, aby je vyřešily. Příroda sama je inspirací, kterou děti nejen pozorují, ale často s přírodou i experimentují a objevují jak své dovednosti, tak i získávají nové poznatky.

- **Kompetence kulturní**

Okolí mateřské školy je obklopeno nejen nádhernou a zajímavou architekturou, ale máme v dochozí vzdálenosti i muzeum, galerii, divadla či radnici. Proto s dětmi navštěvujeme i tato místa. Buď využíváme kulturních a vzdělávacích akcí těchto institucí, a nebo jdeme navštívit výstavy či expozice. Při pobytu venku také často hrajeme s dětmi na hudební nástroje (buď si neseme ze školy ty "opravdové", a nebo si je vytváříme z přírodních materiálů) a věnujeme se zpěvu. Samotné děti si volí při hře různé výtvarné aktivity či jiné kreativní činnosti.

- **Kompetence digitální**

I když pobyt venku využíváme především k tomu, abychom si od technologií odpočinuli, tak i zde je někdy využíváme. Občas sebou bereme digitální mikroskop, díky němuž mohou děti pozorovat brouky, pavouky, rostlinky a další, nebo využíváme tabletu, abychom díky AI zjistili názvy některých živočichů či rostlin. Díky tabletu mohou děti vytvářet i fotografie a následně s nimi pracovat a učit se.

- **Čtenářská gramotnost**

Při pobytu venku se děti často setkávají s nápisy či značkami - piktogramy. Přirozenou cestou se tak u nich rozvíjí chuť učit se číst a porozumět. Vyhledávají na cedulích písmenka, která již znají (většinou ze svého jména), hádají, co asi znamenají některé piktogramy (vozíčkář, označení zastávky). Při pobytu na zahradě mají děti možnost prohlížet si knihy a časopisy.

31.

Mateřská škola U Bertíka Liberec, příspěvková organizace, Purkyňova 458/19, Liberec, 460 01

- **Matematická gramotnost**

Venku děti často staví domečky - vytváří prostorové objekty, učí se rozlišovat materiály - hladké, hrubé, pevné, křehké, apod. Z přírodních materiálů vytváří i obrázky a díky tomu se zase učí rozlišovat prostorové a rovinné útvary. Při jízdě na odrážedlech si měří vzdálenost či čas, stejně tak u běhu či skoku do dálky. Při navlékání, skládání nebo přemisťování se učí porovnávat kvantitu.

5.2.7. Reflexe

Reflexe je velmi důležitým procesem, při kterém dochází k uvědomění, zvědomění toho, čemu se děti věnovaly. Díky reflexi děti zjišťují co jsou jejich silné stránky, co mohou posilovat, aby se v tom zdokonalily. Učí se formulovat co je baví a proč. Umožňuje jim to zhodnotit, zda naplánované činnosti zvládly, jak probíhal celý proces, jestli dosáhly cíle a co k tomu potřebovaly. Reflexe slouží i pro další plánování. Pro učitele je to důležitým diagnostickým materiálem. Stejně tak, jako děti i on potřebuje zpětnou vazbu, aby mohl lépe identifikovat vzdělávací cíle dle potřeb dětí, aby mohl přizpůsobovat aktivity jejich potřebám. Společně s dětmi tak vychází z reflexe při dalším společném plánování.

32.

5.2.7.1. Reflexe v kompetencích a gramotnostech

- **Kompetence k učení**

Při reflexi děti vyjadřují své názory, připomínky a dávají podněty k další práci. Heterogenost tříd zvyšuje potenciál inspirace od druhých a to vede k větší motivaci k učení a seberozvoji. Jde o klidný a nenátlakový proces, což si od dětí vyžaduje patřičnou míru soustředění. Čím lépe se jim podaří udržet pozornost, tím více poznatků jim tato činnost přináší.

32

Mateřská škola U Bertíka Liberec, příspěvková organizace, Purkyňova 458/19, Liberec, 460 01

- **Kompetence komunikační**

Reflexe je příležitostí k využití více komunikačních prostředků. Děti mohou použít jak symboly, tak pantomimu, tak slovní vyjádření. Vedeme děti k tomu, aby o svých činnostech co nejvíce hovořily, aby se naučily prezentovat svou práci před ostatními, aby se naučily klást si navzájem doplňující otázky a díky tomu si rozšířily nejen okruh svých zájmů, ale i povědomí o tom, jak druzí přemýšlí.

Při reflexi je potřeba dodržovat domluvená pravidla komunikace a vzájemně si naslouchat.

- **Kompetence osobnostní a sociální**

Vyjadřování vlastního názoru sebou nese jistá úskalí. Jednak náš názor může být podroben kritice a jednak já sám můžu vyjadřovat svůj názor nevhodnou formou. Při reflexi se tedy učíme vhodně reagovat, ohradit se v případě, že je nám něco nepříjemné, chovat se empaticky, rozlišit co je vhodné a co již ne. Učitelé vhodně moderují celý proces tak, aby v dětech budovali nejen již zmíněné kompetence, ale i podporovali sounáležitost celé třídy.

- **Kompetence k občanství a udržitelnosti**

Vzhledem k tomu, že děti si vybírají ze vzdělávací nabídky, mají při reflexi příležitost převzít zodpovědnost za své rozhodnutí. Mohou zhodnotit, zda jejich volba byla správná vzhledem k jejich potřebám. Učitelé tomuto napomáhají vhodnými otevřenými otázkami.

Reflexe je velmi křehký proces, a proto jej učitelé vhodně moderují tak, aby v dětech budovali nejen již zmíněné kompetence, ale i podporovali sounáležitost celé třídy.

- **Kompetence k podnikavosti a pracovní**

Při hodnocení činností dochází často k poznání, že něco neproběhlo úplně nejlépe. Děti zde mají možnost diskutovat o tom, proč se to stalo a dávat návrhy, jak to příště udělat či zorganizovat lépe. Diskuze a následné dohody jsou jasným atributem spolupráce dětí, jsou i motivátorem pro další pokusy zvládnout danou aktivitu efektivněji.

- **Kompetence k řešení problému**

Díky reflexi činností, organizace průběhu i vlastního procesu se děti postupně přesvědčují, že chyba je přirozenou součástí života. Navzájem poskytnuté informace, poznatky či nápady pak vedou k další vnitřní práci dětí, protože s těmito informacemi musí pracovat a díky tomu mohou najít lepší a efektivnější cesty vedoucí k cíli.

- **Kompetence kulturní**

Při reflexi často dochází k prezentaci vlastních výrobků, výtvarných či hudebních aktivit. Děti na ně mohou autenticky reagovat a zároveň vnímat rozmanitosti - originalitu v pojetí zadání, autentičnost výtvoru, apod.

- **Kompetence digitální**

K prezentaci svých prací mohou děti používat i digitální technologie - fotografie, tablet, mobilní telefon. Opět si tak připomínají pozitivní přínos těchto technologií, ale zároveň si mohou uvědomit, že technologie mají svůj přínos omezený (namalovaný originální obrázek poskytuje větší zážitek pro ostatní než pouhá jeho fotografie, apod.)

- **Čtenářská gramotnost**

Mezi nabízené činnosti patří bezesporu i aktivity podporující předčtenářské dovednosti. Při hodnocení těchto činností se děti učí reflektovat a sdílet čtenářský zážitek, vyprávět příběh (děti mohou prezentovat svou práci jako příběh a zhodnotit chování jednotlivých účastníků - postav).

- **Matematická gramotnost**

Při reflexi se děti učí užívat matematického jazyka - třídil jsem, porovnával jsem, počítal jsem, měřil jsem. Učitelé kladou dětem otázky, které mají potenciál rozvíjet matematické představy a dovednosti.

5.2.8. Oběd

Oběd v naší mateřské škole vnímáme jako společenskou událost, probíhá s ohledem na individuální potřeby dětí a je příležitostí k rozvoji samostatnosti a sebeobsluhy.

34

Mateřská škola U Bertíka Liberec, příspěvková organizace, Purkyňova 458/19, Liberec, 460 01

5.2.8.1. Oběd v kompetencích a gramotnostech

- **Kompetence k učení**

Oběd je příležitostí uplatňovat zkušenosti a poznatky v praktických situacích. Děti si chystají talíře, příbory a skleničky - opatrně manipulují s předměty, určují si míru porce - na základě předchozí zkušenosti volí takové množství jídla, aby ho snědly, apod.

- **Kompetence komunikační**

Oběd je společenskou událost při které dochází ke komunikaci mezi dětmi i dospělými. Děti paní kuchařce sdělují svá přání ohledně jídla, žádají o pomoc v případě, že se stane něco, s čím si nevědí rady.

- **Kompetence osobnostní a sociální**

Při obědě trénujeme společenská pravidla při stolování a vzájemně se podporujeme v tom, abychom rozlišovali vhodné a nevhodné chování a učili se na ně reagovat.

- **Kompetence k občanství a udržitelnosti**

Děti mohou rozhodovat o velikosti své porce. Toto právo však s sebou nese i odpovědnost - jsem odpovědný za to, že nenechám na talíři zbytky a vím, proč tomu tak je. Při všech ostatních činnostech, ale u oběda vedeme s dětmi diskuzi nad tím, jak se jídlo dostalo k nám na talíř, co vše tomu předcházelo. Zároveň děti učíme uklízet své místo - odnést talíře a příbory, utřít stoleček, smést drobečky. Rozvíjíme tak u dětí povědomí o práci druhých a vlastní odpovědnosti k okolí.

- **Kompetence k podnikavosti a pracovní**

Oběd a vše, co k němu patří podporují u dětí rozvoj organizačních schopností.

- **Kompetence k řešení problémů**

Oběd poskytuje mnoho příležitostí k řešení drobných běžných obtíží - prostírání, vylité pití či polévka, apod.

35

Mateřská škola U Bertíka Liberec, příspěvková organizace, Purkyňova 458/19, Liberec, 460 01

- **Kompetence kulturní**

Při stolování mají děti možnost poznávat osobnostní i kulturní zvyklosti u dalších dětí. Každý má jiné stravovací návyky a potřeby (například vegetariánství, náboženské zvyky, ...).

- **Čtenářská gramotnost**

Prostředí pro oběd může být uspořádáno pomocí symbolů, které označují, co kam patří (místo na odkládání hrnků, talířů ...) – děti se učí orientaci v prostoru, významu i funkci.

- **Matematická gramotnost**

Vzhledem k tomu, že si děti volí množství jídla, tak je to příležitost procvičit matematické pojmy - chci více-méně-stejně než, tři knedlíky, hodně, málo, apod.

5.2.9. Odpočinek

V čase po obědě se některé, předem určené dny konají ještě nadstandardní aktivity. Patří mezi ně logopedická prevence - zahrnuje oromotorická cvičení, dechová a sluchová cvičení, rozvoj slovní zásoby, jemné motoriky a grafomotoriky. Dále pak probíhá výuka hry na flétnu - děti si mohou zvolit tento typ činnosti, při které dochází k rozvoji hudebních dovedností dětí a je též zaměřena na rozvoj a práci s dechem. A poslední aktivitou, která probíhá v daných dnech před odpočinkem je angličtina, kde se děti seznamují s cizím jazykem, učí se některým slovíčkům a frázím a hlavně se snaží jazyk nacítit. Tyto aktivity trvají půl hodiny. Poté se děti přichystají k odpočinku - převléknou se a uloží si své věci na místo.

Odpočinek je příležitost pro rozvoj předčtenářských dovedností, rozvoj slovní zásoby, ale je i místem, kde se děti učí empatickému chování, ohleduplnosti a dodržování pravidel. Děti tedy poslouchají čtený nebo vyprávěný příběh, pohádku, poté mají chvíli na zklidnění, následuje hra dle vlastního výběru na postýlkách a následně pak v celé třídě.

5.2.9.1. Odpočinek v kompetencích a gramotnostech

- **Kompetence k učení**

Odpočinek je příležitostí kdy děti uplatňují předchozí zkušenosti v praktických situacích - připravují si matraci a lůžkoviny, převlékají se a uklízí si své věci, vybírají se hračky a pomůcky na postýlku. Svým výběrem prezentují svůj zájem o získávání nových zkušeností a poznatků.

36.

Mateřská škola U Bertíka Liberec, příspěvková organizace, Purkyňova 458/19, Liberec, 460 01

vybírají se hračky a pomůcky na postýlku. Svým výběrem prezentují svůj zájem o získávání nových zkušeností a poznatků.

- **Kompetence komunikační**

Při odpočinku děti respektují domluvená respektující pravidla komunikace - mluvíme potichu s ohledem na spící děti. Rozvíjí slovní zásobu při komunikaci s učitelkou, prezentují své poznatky a výsledky své práce a využívají informační zdroje knihy, časopisy.

- **Kompetence osobnostní a sociální**

Klidové činnosti jsou ideálním místem pro rozvoj empatie a ohleduplnosti k druhým.

- **Kompetence k občanství a udržitelnosti**

Děti se rozhodují, zda po přečtení pohádky zvolí delší odpočinek, spánek a nebo zda zvolí nějakou klidnou hru. Při své volbě respektují stanovená pravidla a práva druhých.

- **Kompetence k podnikavosti a pracovní**

Děti se mezi sebou domlouvají vedle koho budou odpočívat. Volí si i činnosti, kterým se budou v klidu věnovat a tedy v čem se chtějí posouvat. Přichází s vlastními nápady, řeší co k tomu budou potřebovat a často hledají cesty k vybranému cíli.

- **Kompetence k řešení problému**

Děti řeší jednotlivé problémové situace na základě předešlé zkušenosti - místo, kde bych chtěl odpočívat je již zabrané, drobné stavebnice se mi schovávají do peřiny, počůral jsem se, apod. Zároveň se stávají nové a nepředpokládané situace a děti tak vymýšlejí nové způsoby řešení.

- **Kompetence kulturní**

Při odpočinku děti poslouchají nejen umělecké texty, ale i hudbu různých žánrů, prohlížejí si knížky s ilustracemi, apod. Mají tak možnost seznamovat se s různými druhy umění a kultury.

37

Mateřská škola U Bertíka Liberec, příspěvková organizace, Purkyňova 458/19, Liberec, 460 01

- **Kompetence digitální**

Při klidových činnostech se děti věnují různým algoritmickým činnostem a někdy i využívají různých médií.

- **Čtenářská gramotnost**

Čtení či vyprávění pohádky je doprovázeno otevřenými otázkami. Učitelky podporují děti v tom, aby přemýšlely nad hlavními i vedlejšími hrdiny příběhu, aby se pokoušely dokončit příběh a aby vlastními slovy formulovaly základní děj a dokázaly tak, že mu rozumí. Při klidových činnostech mají děti k dispozici knížky a časopisy, se kterými mohou dále pracovat.

- **Matematická gramotnost**

Při klidových činnostech se mohou děti věnovat různým manipulačním hrám, logickým úlohám, atd., při kterých mohou třídit, porovnávat, řadit dle kritérií, apod.

5.2.10. Svačina, odpolední vzdělávací nabídka a spontánní hra

Při svačině a odpoledních spontánních hrách, ať už ve třídě nebo při pobytu venku na školní zahradě, mají děti příležitosti k rozvoji klíčových kompetencí a základních gramotností ve stejné intenzitě jako při spontánních hrách, svačině a pobytu venku jako v dopoledním čase.

Po svačině se děti věnují buď vlastním spontánním nápadům a hrám nebo využívají vzdělávací nabídku. Tato vzdělávací nabídka navazuje a doplňuje dopolední činnosti a respektuje společné plány dětí a dospělých.

Může probíhat jak uvnitř budovy, tak i na zahradě školy. Před odchodem si děti uklízí hračky a materiály a teprve potom je učitelka předává zákonným zástupcům nebo jimi zvoleným osobám.

5.3. Pedagogické diagnostikování

Pedagogické diagnostikování probíhá v průběhu celého vzdělávání. Průběžně a systematicky za pomoci diagnostických metod zaznamenáváme do diagnostických archů své poznatky o pokrocích dětí v souvislosti s očekávanými výsledky učení, které využíváme k plánování dalších činností. Využíváme k tomu pozorování, diagnostické materiály Jiřiny Bednářové a portfolia dětí.

Diagnostické poznatky využíváme nejen pro další plánování a práci s dětmi, ale předáváme je i rodičům a poznatky ve zkrácené formě zasíláme do poradenských zařízení a základních škol, pokud si je vyžádají.

38

Mateřská škola U Bertíka Liberec, příspěvková organizace, Purkyňova 458/19, Liberec, 460 01

5.3.1. Pozorování

Pedagogické diagnostikování pomocí pozorování probíhá během celého dne. Děti nám během svých spontánních her, při nepřímo řízených i řízených činnostech poskytují cenné informace o tom, jak se rozvíjejí, co je baví a motivuje, jaké mají silné stránky, v čem potřebují podpořit a zda je jejich rozvoj směrem k očekávaným výsledkům učení rovnoměrný.

5.3.2. Záznam

Pomocí metod a nástrojů pedagogického diagnostikování průběžně a systematicky zaznamenáváme pokroky dětí směrem k očekávaným výsledkům učení ve vzdělávacích oblastech a klíčových kompetencích.

Záznamy nám pomáhají získat komplexnější přehled o dovednostech dítěte, systematicky sledovat jeho pokroky v učení a lépe porozumět individuálním potřebám dítěte i potřebám celé skupiny.

Metody záznamů pedagogického diagnostikování:

- Krátké denní záznamy do poznámkového bloku - popisným jazykem zaznamenáváme pokroky dítěte směrem k očekávaným výsledkům učení, ale i drobné poznámky o jednotlivých krocích - držení tužky, pokroky v manipulačních aktivitách, dokončení práce, dodržení pravidel chování, apod.
- Záznamové archy - Bertíkova pokladnice - vychází z Diagnostiky dítěte předškolního věku od J. Bednářové, její součástí je barevná vizualizace pokroku jednotlivých vzdělávacích oblastí a konkrétní záznamy směřující k očekávaným výsledkům učení

- Portfolio - zde uchováváme některé výtvarné práce související s diagnostikou (postava), pracovní listy (především grafomotorické), fotografie ze vzdělávání zachycující pokroky dítěte, apod.

Portofilia mají děti k dispozici k nahlížení, ale musí dodržovat pravidla o soukromí - nahlížím jen do svého portfolia, ke kamarádovi se dívám jen s jeho svolením. Stejně tak i zákonní zástupci mohou do portfolií nahlížet po předchozí domluvě a pouze do portfolia svého dítěte.

5.3.3. Vyhodnocení

K vyhodnocování diagnostického materiálu dochází průběžně v nepřímé pracovní době učitelů. Systematicky je vyhodnocují směrem k očekávaným výsledkům učení ve vzdělávacích oblastech a klíčových kompetencích.

39

Mateřská škola U Bertíka Liberec, příspěvková organizace, Purkyňova 458/19, Liberec, 460 01

Na základě analýzy pak koordinujeme vlastní vzdělávání a to jako pro jednotlivce, tak pro skupiny dětí.

Pokroky dětí také hodnotíme společně s dětmi, především při reflexi, ale i při individuální práci, například s portfoliem nebo při konkrétní činnosti.

5.4. Způsob zajištění individualizace vzdělávání na základě potřeb, možností a zájmu dětí

Individualizace je pro nás základní prostředek pro vzdělávání. Staví totiž na respektu a jedinečnosti dětí. Proto je veškerá vzdělávací nabídka připravována tak, aby si v ní každé dítě našlo něco, co ho bude naplňovat a rozvíjet podle jeho potřeb, možností a zájmů. (někdo si šablonu vytvoří sám, jiný použije šablonu připravenou, další využije vystřižený základ, atd.)

5.4.1. Podmínky předškolního vzdělávání podporujícího individualizaci

Psychosociální

- děti mají možnost podílet se na pravidlech, to dětem zaručuje srozumitelnost, pocit bezpečí, spravedlnost i sounáležitost se skupinou
- rituály - přispívají k pocitu bezpečí a pohody
- pravidelná struktura dne - pro děti předvídatelná, podporuje pocit jistoty
- možnost volby - děti si volí podle svých zájmů a potřeb
- soukromí - poskytujeme dětem prostor pro uspokojení potřeby soukromí - koutky, stavění domečků a bunkrů

- respektujeme rozhodnutí dítěte, zda se rozhodne aktivit účastnit či nikoliv, děti motivuje k činnostem, ale nemají je povinné

Spolupráce školy a rodiny

Od prvních okamžiků budujeme se zákonnými zástupci pozitivní vztahy. Slouží nám k tomu schůzky s budoucími rodiči, kde je seznámíme s chodem školy, se základními principy vzdělávání v naší mateřské škole, předáme jim informace o tom, co děti do školky potřebují, atd. Následně je pak zveme na adaptační týden, kde se mají možnost blíže seznámit s pedagogy, sdělit jim vše, co považují za důležité, svěřit se s obavami, požádat o speciální přístup (alergie, různé obtíže fyzického či psychického rázu) nebo si jen tak popovídat o tom, jak to u nás běžně chodí. Dále mají možnost společně s dětmi projít celou mateřskou školu, podívat se, kde mají místo v šatně, kde jsou toalety a umyvadla, jaké jsou hračky ve třídě a na zahradě, kam budou chodit na oběd a kdo jim bude například vařit a uklízet.

40

Mateřská škola U Bertíka Liberec, příspěvková organizace, Purkyňova 458/19, Liberec, 460 01

Následnou adaptaci dětí i jejich další účast na vzdělávání přizpůsobujeme i díky každodennímu vzájemnému sdílení informací se zákonnými zástupci.

Organizace

Každý den poskytujeme dětem dostatek prostoru pro volnou hru, spontánní a nepřímou řízené činnosti, v nichž všechny děti (včetně dětí se speciálními potřebami) mají možnost vycházet ze svého zájmu, vnitřní motivace, uplatnit své schopnosti, pracovat svým tempem a stylem. Tyto činnosti převažují nad činnostmi řízenými, což považujeme za nezbytnou podmínkou pro individualizované vzdělávání.

Živospráva

Naplnování základní potřeb dětí je jedním z důležitých bodů, které vytváří pocit pohody.

Stravování - při svačinách si děti sami mažou pečivo a volí si množství pomazánky, vybírají si z ovoce a zeleniny a druhu pití. Při obědě vždy regulují množství jídla, mají si možnost přidat a sami volí, kolik chtějí pití a jaký druh. Pitný režim je k dispozici po celý den.

Potřeba pohybu je u dětí velmi silná, a proto mají ve třídách k dispozici náčiní, které jim umožňuje stavět překážkové dráhy, různé balanční pomůcky a tráví hodně času pobytem venku a volným pohybem.

Ve třídách jsou klidové zóny, které naopak děti využívají ve chvílích, kdy potřebují klid.

Po obědě mají prostor pro odpočinek a klidové činnosti, které dávají prostor pro oddech jejich nervové soustavy.

Věcné podmínky

Třídy jsou vybaveny pestrou škálou hraček a pomůcek, které dětem přináší možnost rozvoje a naplnění jejich individuálních potřeb vycházejících z jejich momentálních zájmů. Jsou dětem volně přístupné. Děti mají možnost využít i další pomůcky a hry, které jim nejsou dostupné (jsou například z důvodu bezpečného prostoru umístěné ve výškách nebo vykazují nějakou nebezpečnost - tavící pistole, kladívka, apod.), po dohodě s pedagogy.

Obsah vzdělávání podporující individualizaci

- Integrované bloky

Integrované bloky jsou v naší mateřské škole chápány jako tématické bloky, které se orientují na dítě a jeho rozvoj v oblasti: já, já a ti druhý, já a společnost. Jde tedy o seberozvoj v souvislostech (roční období, tradice, kultura, občanská společnost, atd.)

Integrované bloky:

- 1) Bertík a já
- 2) Bertík, já a ten druhý
- 3) Bertík, já a společnost

Vzdělávací strategie podporující individualizaci

V naší mateřské škole využíváme takové strategie, kde je učitel chápán jako průvodce. Hlavním úkolem je tedy vytvořit podnětné prostředí, vzdělávací nabídku spjatou s tématy a společnými plány a dát dětem prostor samostatně se rozhodovat. K tomu patří i dostatek času, klidný, laskavý a respektující přístup a jen málo opravdu řízených aktivit.

Spontánní činnosti a volná hra

Spontánní činnosti a volná hra mají nezastupitelné místo v individuálním rozvoji dítěte. Proto pro něj v mateřské škole vytváříme co nejvíce času a prostoru. Ať už děti volí hru ve skupinách, ve dvojicích či samostatně, vždy to dává v jejich rozvoji smysl.

Vzdělávací nabídka

Vzdělávací nabídku pedagogové tvoří na základě společného plánování s dětmi. Tato nabídka odpovídá tématu, očekávaným výsledkům učení a individuálním potřebám dětí. Je plánovaná tak, aby děti mohly pracovat samostatně, každé svým tempem. Někdy aktivity podporují kooperaci, jsou tedy plánovány na rozvoj těchto kompetencí. Pak dodržují taková pravidla a limity, aby se mohly zapojit všechny děti ve skupině bez ohledu na věk či schopnosti.

Třífázový model E-U-R

Třífázový model Jeanie Steelové je výchozím bodem našeho způsobu vzdělávání.

42

Mateřská škola U Bertíka Liberec, příspěvková organizace, Purkyňova 458/19, Liberec, 460 01

Evokace -Uvědomění významu - Reflexe. Tento model koresponduje se strukturou den.

Evokace - probíhá již od příchodu dětí připraveným prostředím, následně pak v ranním kruhu, kde si s dětmi povídáme o tom, co chtějí dělat, čemu se chtějí věnovat, co je zajímavé a jaká je vzdělávací nabídka. Děje se tak motivačním způsobem, tedy za pomoci příběhů, loutek, básniček, apod.

Uvědomění významu - k uvědomění dochází skrze vlastní činnosti vzdělávací nabídky

Reflexe - probíhá po ukončení činností, většinou před obědem nebo po ukončení vzdělávací nabídky. Je to příležitost pro utváření formulací, učení se hledat vlastní postoje, podívat se na svou práci a zhodnotit ji. Slouží nám k tomu otevřené otázky, předem daná kritéria a diskuze. Z výsledků reflexe pak vycházíme pro tvorbu dalších aktivit nebo úpravu těch stávajících podle potřeb dětí. Pro děti je to zase příležitost být aktivním účastníkem svého vzdělávání, koordinovat ho, směřovat a naučit se tak o své vzdělávání, potřeby i pocity pečovat.

6 Vzdělávací obsah

6.1. Integrované bloky

Integrované bloky propojují sebepoznání s objevováním vztahů, což přirozeně přechází k rozvoji zájmu o svět. Jedná se tedy o poznávání sebe, vztahů, společnosti, světa, a to jak přírody a jejich zákonitostí, tak i technologií a systémů. Celým rokem nás provází čertík Bertík, který se spolu s námi učí důležitým ctnostem, které souvisí s jednotlivými integrovanými bloky.

Integrované bloky:

- *Bertík a já*
- *Bertík, já a ten druhý*
- *Bertík, já a svět*

6.1.1. Bertík a já

Slušnost, samostatnost a sebepřijetí, to jsou základní ctnosti, které nás provází prvním integrovaným blokem. Díky Bertíkovi a ctnostem, doprovázeným příběhy a obrázkovými kartami se děti seznamují se školkou, začínají si uvědomovat sami sebe v tomto prostředí, kultivují své chování, seznamují se s pravidly. Poznávají sebe sama po fyzické stránce, ale i po té duševní. Učí se poznávat, rozlišovat a

43

Mateřská škola U Bertíka Liberec, příspěvková organizace, Purkyňova 458/19, Liberec, 460 01

pojmenovat své pocity. Uvědomit si svá nadání, talenty, zájmy, ale i učit se pracovat s méně pozitivními vlastnostmi a zjištěními.

Vše probíhá v přirozeném rytmu života, tedy je zasazeno do ročního období, obvyklých tradic a ctí momentální zájmy dětí.

Očekávané výsledky učení:

- Naplňuje své biologické potřeby
- Orientuje se na svém těle, pojmenuje jeho části a zná jeho funkce
- Zvládá běžné způsoby pohybu v různém prostředí a terénu, prokazuje obratnost
- Vykonává jednoduchý pohyb podle vzoru a provede ho podle pokynu
- Koordinuje pohyby těla, ruky a oka
- Zvládá základní pohybové dovednosti
- Zvládá sebeobsluhu
- Využívá příležitosti k samostatnosti a sebeobslužným činnostem
- Překonává fyzické překážky
- Má osvojené hygienické návyky
- Chová se bezpečně, používá ochranné pomůcky
- Odloučí se na určitou dobu od rodičů a blízkých a je aktivní i bez jejich podpory

- Orientuje se v základních emocích a pocitech
- Rozlišuje příčinu a důsledek při hře, ve svém jednání či příběhu
- Rozpozná , které situace mohou a nemohou nastat
- Ověří správnost řešení
- Uplatňuje konstrukční myšlení při sestavování či skládání objektů
- Využije vhodné příležitosti a materiály pro vyjádření své fantazie
- Poznává a pojmenuje osoby, zvířata, věci a jevy, kterými je obklopeno
- Zapamatuje si krátké texty a dokáže je reprodukovat
- Vypráví jednoduchý děj
- Postupuje podle slovních i obrazových instrukcí
- Vybere si knihu nebo časopis podle svého zájmu
- Rozlišuje některé symboly, piktogramy, znaky a rozumí jejich významu a funkci
- Reflektuje čtenářský zážitek a sdílí ho s ostatními
- Určí míru objektu a porovná je pomocí poměrování
- Sestavuje prostorové objekty podle předlohy
- Určí postupným načítáním po jedné počet konkrétních předmětů od 1 do 6 bez ohledu na jejich rozmístění

44

Mateřská škola U Bertíka Liberec, příspěvková organizace, Purkyňova 458/19, Liberec, 460 01

- Poradí si v novém prostředí
- Chová se zdvořile v kontaktu s dospělými i dětmi
- Spolupodílí se na tvorbě pravidel vzájemného soužití
- Identifikuje rizika, chová se obezřetně při setkání s cizími dětmi a dospělými
- Tvoří z rozmanitých materiálů a přírodnin
- Zachytí autenticky své představy i prožitky různými výtvarnými prostředky a technikami
- Udržuje pořádek v blízkém prostředí
- Reaguje na bezpečnostní pokyny v rizikových situacích
- Jedná bezpečně na komunikacích, v dopravních prostředcích a při jejich používání

6.1.2 Bertík, já a ten druhý

Sounáležitost, upřímnost, důvěra a odvaha jsou ctnosti, které nám pomáhají porozumět vztahům a tyto vztahy kvalitně tvořit. Společně s dětmi dáváme prostor pro růst pozitivních vazeb, poznávání druhých lidí, začleňování se do kolektivu. Postupně budujeme pocit sounáležitosti se skupinou. Poznáváme přínosy i rizika společenství, učíme se porozumět lidem kolem nás a respektovat rozdíly mezi námi.

Učíme se pomocí společných her, příběhů, dramatizace, zařazujeme kooperativní činnosti v náhodných i dle kritérií vytvořených skupinách. Společně se vydáváme na výlety a věnujeme se projektům, při kterých si ověřujeme, zda jsme schopni a ochotni dostát těmto ctnostem.

Očekávané výsledky učení:

- Zachovává správné držení těla
- Ovládá jemnou motoriku a motoriku mluvidel
- Sladí pohyb s rytmem, zpěvem a hudbou
- Zvládá jednoduché pracovní úkony s různými materiály, nástroji, nářadím, náčiním a dalšími pomůckami
- Prokazuje sílu, zdatnost a odolnost
- Vhodně projevuje emoce vůči sobě, blízkým a cizím osobám
- Navazuje a rozvíjí citové vazby
- Přijímá a vyjadřuje pozitivní ocenění
- Vyhledá společné znaky, shodu, podobu, rozdíly objektů, osob a jevů a odhalí vzájemné souvislosti mezi nimi.

45

Mateřská škola U Bertíka Liberec, příspěvková organizace, Purkyňova 458/19, Liberec, 460 01

- Rozpozná a pojmenuje charakteristické rysy předmětů či jevů a vybere ty, které tyto charakteristiky nemají
- Pracuje s jednou nebo více podmínkami v zadání
- Využívá analogii a jednoduchou strategii ve hře
- Vyjadřuje své představy různými způsoby, prostředky, technikami i s využitím digitálních technologií
- Sluchově rozlišuje různé zvuky, pozná první hlásku ve slově
- Formuluje instrukce a předá je ostatním
- Rozumí předčítanému textu, vyprávění a soustředěně sleduje děj
- Předvídá a usuzuje děj z obrázku i textu, vymyslí alternativní konec příběhu.
- Roztřídí, vybere, spáruje a zkombinuje objekty na základě jejich vlastností
- Uspořádá objekty podle daných kritérií včetně času
- Porovnává kvantitu na základě manipulace, zaznamená ji graficky pomocí čárek a obdobných symbolů
- Začlení se do skupiny
- Ovlivňuje směřování společné činnosti
- Navazuje a udržuje dětská přátelství

- Dodržuje pravidla her a jiných činností, požaduje dodržování dohodnutých pravidel i od druhých
- Přijímá kompromisy, řeší konflikty dohodou
- Přijímá rozmanitost lidí a vnímá ji jako přirozenou
- Vyjadřuje se prostřednictvím vokálních, instrumentálních a hudebně pohybových činností
- Vyjadřuje se pomocí dramatizace, přijímá různé role při dramatických činnostech
- Pojmenuje a rozlišuje některé objekty ze živé a neživé přírody a zapamatuje si jejich názvy
- Porovná charakteristiky a vlastnosti objektů z přírody
- Rozpozná a pojmenuje některé jevy a děje na Zemi
- Podílí se na péči o rostliny a živočichy
- Respektuje různé formy života

6.1.3. Bertík, já a svět

Pokud jsme až dosud hledali cesty k sobě a k druhým, nyní můžeme veškeré poznatky využít k tomu, abychom lépe pochopili svět, společnost a její pravidla. Budeme se tedy rozhlížet po našem okolí, všímat si budov, lidí. Naučíme se více orientovat nejen v našem městě, ale i ve společenských pravidlech, více se zaměříme na přírodní zákonitosti a na to, jak naše chování a jednání ovlivňuje vše kolem nás. K tomu všemu nám pomůže zodpovědnost, úcta k člověku a vlastenectví.

Očekávané výsledky učení:

- Rozlišuje pomocí všech smyslů
- Zvládá základy grafomotoriky
- Vyhledává příležitosti k pohybu
- Rozlišuje, co zdraví prospívá a co mu škodí
- Vyrovná se s neúspěchem
- Určí a využije při činnostech pravidelnosti, rytmus a zákonitosti, včetně symetrie

- Využívá myšlenkovou analýzu i syntézu při hře i praktických činnostech
- Správně vyslovuje většinu hlásek, ovládá dech, tempo a intonaci řeči
- Používá slova ve správném tvaru a gramaticky správně formuluje věty
- Rozpozná rým, rytmitizuje
- Rozliší český jazyk od jiných jazyků
- Analyzuje děj, hodnotí ho, vyjadřuje se k jednání postav
- určí charakteristické znaky geometrických objektů v reálném prostředí, rozliší rovinné a prostorové útvary
- Určí míru objektů a porovná je pomocí poměřování
- Přijímá různé sociální role
- Zachází šetrně s hračkami, pomůckami, věcmi a vnímá jejich hodnotu
- Pojmenuje místo a zemi, kde žije
- Spolupodílí se na udržování regionálních tradic
- Sděluje informace s ohledem na soukromí a bezpečí svoje i blízkých osob v osobním kontaktu
- Používá reálné nástroje, předměty a nářadí při rukodělných činnostech
- Orientuje se v blízkém prostředí - doma, v mateřské škole i širším prostředí- v okolí mateřské školy a obci
- rozlišuje mezi světem přírody a techniky a vysvětlí jejich význam pro člověka na Zemi

47

Mateřská škola U Bertíka Liberec, příspěvková organizace, Purkyňova 458/19, Liberec, 460 01

- Orientuje se v dění a změnách v přírodě a ve svém okolí a přizpůsobuje se jim
- Jedná s ohledem na ochranu životního prostředí
- Rozpozná udržitelné přístupy v běžných životních situacích a umí je uplatnit
- Zná způsoby ochrany při některých nebezpečných situacích, v kontaktu se zvířaty, rostlinami i v rizikových situacích způsobených různými přírodními podmínkami

6.2. Další projekty a nadstandardní aktivity

V Naší mateřské se realizují nadstandardní aktivity, které jsou nabízeny dětem podle jejich zájmů. Je to hra na flétnu - která dále prohlubuje hudební dovednosti a správné dýchání, tancování, kde si děti rozvíjí dovednosti jako je nápodoba pohybu, pohyb v rytmu a umožňuje jim to pomocí pohybu vyjádřit své emoce a angličtina, kterou pojmáme jako seznámení s cizím jazykem a snažíme se o nacítění jazyka formou hry. Děti v povinném předškolním vzdělávání pak mají navíc tzv. bertíkovu

školičku, která se zaměřuje na dovednosti a návyky důležité pro vstup na další stupeň vzdělávání.

Dále se věnujeme projektovému vzdělávání a to v několika rovinách. Za prvé tvoříme s dětmi vlastní projektové dny, které nám slouží jako další hodnotící prvek. Díky nim si ověřujeme nakolik se nám společně podařilo naučit se novým dovednostem, návykům a jak jsme zpracovali informace z předcházejícího vzdělávacího procesu. Projektové dny nám také slouží k prohloubení povědomí o tradicích a zvycích.

Za druhé využíváme spolupráci s dalšími institucemi jako jsou ekocentra, knihovna a další. V současné době nás provází projekt Mrkváček od firmy Wecare. Je to dlouhodobý projekt zabývající se zdravým životním stylem a wellbeingem.

Za třetí jsou to projekty na státní úrovni. Jsme školou zapojenou v OP JAK a díky tomuto projektu můžeme financovat další vzdělávání pedagogů, ale především projekty inovativního vzdělávání pro děti.

7 Evaluae

Plán evaluace slouží k systematickému hodnocení kvality vzdělávání, podmínek školy a práce pedagogů v souladu s Rámcovým vzdělávacím programem pro předškolní vzdělávání.

48

Mateřská škola U Bertíka Liberec, příspěvková organizace, Purkyňova 458/19, Liberec, 460 01

Cíle autoevaluace

- zajistit zpětnou vazbu o kvalitě a plnění ŠVP
- zlepšit podmínky pro vzdělávání (hygienické, věcné, psychosociální)
- zefektivnit spolupráci se zákonnými zástupci a externími partnery
- podpořit profesní růst pedagogických zaměstnanců

Oblasti, kritéria a metody evaluace

A. Podmínky ke vzdělávání

Co hodnotíme: materiální podmínky, životospráva, psychosociální klima, řízení školy, personální zajištění.

Kritéria: bezpečnost prostředí, vyvážená strava, podmínky pro odpočinek, respektující přístup, efektivita komunikace.

Metody: pozorování, analýza dokumentace, dotazníková šetření se zaměstnanci i zákonnými zástupci, revize hospodaření

Kdo provádí: ředitelka školy ve spolupráci se zaměstnanci

Kdy: 1x ročně, zpravidla v červnu

B. Průběh vzdělávání

Co hodnotíme: pedagogický styl, metody a formy práce, naplňování integrovaných bloků, individualizace

Kritéria: využívání prožitkového a situačního učení, respektování individuálních potřeb dětí, formativní přístup

Metody: hospitační činnost, rozbor TVP, rozhovory OTO s ředitelkou školy

Kdo provádí: ředitelka, zástupkyně

Kdy: průběžně, na pedagogických radách, na závěr školního roku

C. Výsledky vzdělávání

Co hodnotíme: rozvoj osobnosti dítěte, dosažení očekávaných výstupů, průběh adaptace

Kritéria: rovnoměrný rozvoj, individuální podpora, připravenost předškoláků

Metody: průběžná diagnostika, portfolia, záznamové archy, pozorování

Kdo provádí: všichni učitelé a ředitelka školy

Kdy: průběžně

D. Spolupráce se zákonnými zástupci a dalšími partnery

Co hodnotíme: spokojenost, informovanost, zapojení do akcí školy, spolupráce se ZŠ a poradenskými zařízeními

Kritéria: otevřenost školy, konstruktivní řešení připomínek, nastavené systémy pro informace

Metody: dotazníková šetření, rozhovory, analýza účasti na akcích

Kdo provádí: všichni pedagogičtí i nepedagogičtí zaměstnanci

Kdy: 1x ročně - červen dotazník, rozhovory průběžně

Zpracování a využití výsledků evaluace

1. Analýza dat - shromážděné dotazníky, hospitační záznamy a diagnostiky projedná vedení školy na srpnové pedagogické a provozní poradě
2. Formulace závěrů - SWOT analýza
3. Přijetí opatření - na základě slabých stránek se stanoví plán na další rok (nákup pomůcek, plán školení, obohacení jídelníčku, apod.)
4. Archivace: závěrečná zpráva se stává součástí povinných dokumentů školy a podkladem pro další plánování (Strategický plán školy)

8 Použité zdroje

Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání (RVP PV)

Plánování v mateřské škole, cesta od RVP PV k denní přípravě učitele. PhDr. E. KOŽELUHOVÁ,PhD.,MgR M. ŠKARDOVÁ,doc.PhDr. B. LOOUDOVÁSTRALCZYNSKÁ,PhD.

Pedagogické hodnocení v pojetí RVP PV: Metodika pro podporu individualizace vzdělávání v podmínkách mateřské školy. Praha: Výzkumný ústav pedagogický v Praze, 2007.

Jak vytvořit školní vzdělávací program pro svoji mateřskou školu :
KARGEROVÁ, Jana, KREJČOVÁ, Věra. část 1–6. Inspiromat Učitelských listů. Roč. 10, č. 5 (2002– 03).

The Reading and Writing for Critical Thinking Project. STEELE, Jeanie L., Kurtis S. MEREDITH, Charles TEMPLE a Walter S. SMITH. , 1997

